

اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

عوامل موثر بر شکل‌گیری هویت کودکان در دوره پیش دبستانی با رویکرد هوش عاطفی

عمران کیانی^۱، فرود جلیل پیران^۲

۱. عمران کیانی، مدرس دانشگاه علمی کاربردی و آزاد استان چهارمحال و بختیاری

Omran.kiani63@gmail.com

۲. فرود جلیل پیران، کارشناس آموزش ابتدایی

Hamid.farajpour.68@gmail.com

چکیده

تحقیق حاضر برای بررسی چگونگی شکل‌گیری هویت و تعیین اثر احتمالی هوش طرح ریزی و انجام شده و نیز رابطه‌ای که پایگاه هویت با میزان تحصیلات والدین، ترتیب تولد و انتخاب رشته تحصیلی (ریاضی و انسانی) دارد در آن بررسی شده است. نمونه تحقیق شامل ۵۴ دانش آموز دختر و پسر پیش دبستانی در شهرستان لردگان می‌باشد. روش تحقیق همبستگی است و برای بررسی اثر احتمالی هوش بر پایگاه های هویت، نمرات هوشی ۴ پایگاه هویت (دستیابی، تعلیق، ممانعت و پراکندگی) به روش تفاوت میانگین ها مقایسه شده است. پایگاه هویت به وسیله آزمون گسترش یافته عینی پایگاه هویت و هوش بوسیله آزمون هوشی ماتریس های پیشرونده ریون مورد آزمون قرار گرفته است. نتایج نشان می‌دهد که بین هوش و پایگاههای هویت پراکندگی و ممانعت در سطح ۰/۵ همبستگی منفی مشاهده می‌شود و نیز بین پایگاه دستیابی هویت و پراکندگی در سطح ۰/۱ همبستگی منفی مشاهده می‌شود. همبستگی معناداری بین پایگاه هویت و ترتیب تولد بدست نیامد. با توجه به نتایج می‌توان گفت که هر چه فرد از لحاظ هوشی در سطح بالاتری باشد احتمالا نمرات پایین تری در دو پایگاه پراکندگی و ممانعت کسب می‌کند.

واژگان کلیدی: شخصیت، هوش، پیش دبستانی، ترتیب تولد.

۱. مقدمه

یکی از مسائل عمده که کودکان و نوجوانان با آن رو به رو می‌شود مساله شکل‌گیری هویت فردی او است و این بدان معناست که او باید به سؤلهایی نظیر «من کیستم و به کجا می‌روم؟» پاسخ دهد. جستجوی هویت شخص متضمن این است که شخص تشخیص دهد که برای او چه چیزهایی مهم و چه کارهایی ارزشمند است و نیز متضمن تنظیم معیارهایی است که وی براساس آنها بتواند رفتار خود و دیگران را هدایت و ارزیابی کند. علاوه بر اینها، این جستجو، تکوین احساس خود شکوفایی و شایستگی را نیز دربرمی‌گیرد. احساس هویت شخصی در نوجوان بتدریج بر پایه همانند سازیهای گوناگون دوران کودکی تکوین می‌یابد. ارزشها و معیارهای اخلاقی کودکان خردسال تا حدود زیادی همان است که والدین آنها نیز دارند. اصولا احساس عزت نفس در کودکان از نگرش والدینشان نسبت به آنها نشأت می‌گیرد. با ورود به دنیای وسیع تر دبیرستان، کودکان به صورت فزاینده ای به ارزشهای گروه همسالان خود و همچنین به ارزیابی های معلمان و سایر بزرگسالان بیشتر ارج می‌نهند. نوجوانان از راه جمع بندی این ارزشها و ارزیابی ها می‌کوشند تصویر یکپارچه ای از خود بدست آورند، هر اندازه ارزشهایی که از سوی والدین، معلمان و همسالان ابراز می‌شود همخوانی بیشتری با هم داشته باشند، نسبت پشتکار هویت یابی با ارزشها و نظرهای همسالان و دیگر افراد مهم در زندگی نوجوان متفاوت باشد احتمال پیدایش تعارض در نوجوان فزونی می‌گیرد و دچار حالتی می‌شود که سردر گمی نقشی نامیده می‌شود. در چنین وضعی وی هراز چند گاهی تن به نقش تازه می‌دهد و به دشواری می‌تواند با جمع بندی این نقش های متفاوت هویتی واحد برای خود کسب کند. در